

Arvoisa Kuopion kaupungin johto, Kuopion kaupunginhallitus ja Kuopion kaupunginvaltuusto

Haluamme ilmaista syvän huolemme Kuopion kaupungin roolista osana Kanttilan, Minna Canthin talon muutos- ja korjaustyön toteutumista.

Esitämme voimakkaan vetoamuksen, että Kuopion kaupunki käynnistää pikaisesti yhteistyön Minna Canthin talo ry:n kanssa ja rahoittaa hanketta nyt välittömästi rakennusluvan hakemiseen asti ja sen jälkeen yhteisesti laadittavan suunnitelman mukaisesti, koska:

1. Minna Canthin ajamien arvojen (oikeusvaltio, tasa-arvo, sananvapaus) kantajana ja jo tekemiensä päätösten sitomana Kuopiolla on velvoitteet edistää Kanttilan peruskorjaushanketta.
2. Kanttila on peruskorjaushanke, jossa kulttuurihistoriallisesti tärkeää rakennuskantaa muutetaan kulttuurin käyttöön. Kanttilan kunnostukselle on selkeästi kaupunkilaisten kannatus.
3. Yhteistyön ilmeinen vaihtoehto kunnostushankkeena kulttuurirakentamiseen on sen kustannusten kattaminen kokonaan kaupungin varoin ja toimenpitein.
4. Kuntien kulttuurilain 3§:n mukaan kunnan tulee edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toimimiselle.

Rakennusluvan saamisen jälkeen, kun tarvittavat rakennusosat ja -toimenpiteet tiedetään, voidaan kunnostamisen kustannukset laskea ja hakea tuet, joilla rahoitus katetaan. Kunnostamisen hinta vastaa minkä tahansa vastaavankokoisen ja -rakenteisen talon kunnostuksen hintaa, eikä se alustavien arvioiden mukaan ole kohtuuton. Kunnostaminen on välttämätöntä (ks. alla kohta 2).

1. Minna Canth (1844–1897)

Minna Canth oli suomalainen kirjailija, ensimmäinen suomenkielinen sanomalehtinainen, yrittäjä ja yhteiskunnallinen vaikuttaja. Hänen elämäntyöllään on ollut suuri merkitys Suomen kehittymiseen tasa-arvon, sananvapauden ja koulutuksen edelläkävijäksi. Mm. siksi hän oli ensimmäinen ja pitkään ainoa nainen, jolla on Suomessa oma liputuspäivänsä.

2. Peruskorjaushanke, jossa kulttuurihistoriallisesti tärkeää rakennuskantaa muutetaan kulttuurin käyttöön

Kanttila on osittain suojeltu (kaavan suojelumerkintä on sr-7 eli kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei ilman pakottavaa syytä saa hävittää. Kadun puoleisiin julkisivuihin kohdistuvien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen historiallinen tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy). Kanttila on Kuopion vanhimpia käytössä olevia rakennuksia. Sen vanhimmat osat ovat vuodelta 1820, jolloin paikalla sijaitti Sisä-Suomen ensimmäinen kirjakauppa.

Yhdistyksen jo teettämien asiantuntijaselvitysten (arkkitehtisuunnittelu, rakennushistoriallinen selvitys, rakenteiden tutkiminen) mukaan koko talo on täysin kunnostuskelpoinen. Tarveselvitykset

ja residenssitoiminnan vaikuttavuusselvitys osoittavat, että tuleva käyttö Minna Canth akatemian rakennuksena on realistinen suunnitelma. Residenssitoiminnan luonne ehkä ennestään tuntemattomana ei saisi hidastaa päätöksenteossa, vaan asia tulisi nähdä hyödyllisenä innovaationa, jollaisesta on pitkä kokemus ympäri maailmaa ja Suomessakin (ks. esim. Riitta Heinämaa: Suomalainen residenssitoiminta tänään, Föreningen Konstsamfundet rf, 15.12.2020).

Lukuisat kuopiolaiset ja muut vapaaehtoiset henkilöt, järjestöt ja yritykset ovat jo vuosikymmenten ajan antaneet maksutta työpanoksensa Kanttilan aiempienkin korjaushankkeiden edistämiseen tapahtumin, tempauksin ja talkoin, mutta korjausta ei monista yrityksistä huolimatta ole voitu aloittaa. Vapaaehtoiset ja asiantuntijat kantavat työllään vastuuta kulttuuriperinnöstä Suomen perustuslain 20 §:n velvoittamina.

Peruskorjaus ei mielestämme enää saa viivästyä!

Vapaaehtoisten sitoutumisesta on ollut huomattavaa taloudellista hyötyä Kuopion kaupungille. Suunnittelutyön lisäksi kaupunki on elävöitynyt lukuisin kulttuuri- ja taidetapahtumin. Hanke on myös mahdollistanut TKI-toimintaa (tutkimus, kehittäminen, innovaatiot), kansalaistoimintaa ja matkailu- ja elinkeinotoimintaa.

Kanttilan hankesuunnitelmat tarkastettiin viimeksi joulukuussa 2021 Kanttilan suunnittelupalaverissa, jossa oli läsnä Kuopion kaupungin ja yhdistyksen edustus sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuri- ja taidepolitiikan osaston ylijohtaja ja kulttuuriasiainneuvos. OKM näkee hankkeen valtakunnallisesti merkittävänä. Myös ministeri Petri Honkonen vahvisti hankkeen valtakunnallisen merkityksen vieraillessaan Kanttilassa kesäkuussa 2022. Valtion kulttuuritilojen perustamiskustannuksiin ja peruskorjauksiin kohdistuvista määrärahoista voidaan kattaa tämän hankkeen rakennuskustannuksia, ja valtion osuus voi olla n. 30 % kokonaiskustannuksesta. Liiketaloudelliseen toimintaan tehtävien tilojen osuuteen valtion avustusta ei myönnetä. Muu osuus (n. 70 %) kustannuksista on tarkoitus kattaa useiden taiteen ja tieteen hankkeiden vakiintuneiden rahoittajien tuella yhteisenä kunnostusajan kestäväenä rahoitusprojektina. Kuopion kaupungin tulee olla yksi tukijoista. Valtionavustus muodostaa ns. porkkanarahan kunnalle ja muille tukijoille, jolloin näiltä tarvittava rahoitusosuus pienenee vastaavasti. Kun useista lähteistä koostuva rahoitus on valmis, valtion avustus voidaan myöntää edellyttäen, että ministeriöllä on kyseiseen tarkoitukseen varattu määräraha ja hanke noudattaa ministeriön peruskorjausmäärärahan muitakin ehtoja. Valtion osuus ei ole hankkeen rahoituksen ehto, mutta kaupungin osuus on. Suunnitellun rahoituksen ainoa vaihtoehto lienee, että Kuopion kaupunki toteuttaa peruskorjauksen ja suunnittelee tulevan käytön joko jo valmistellun vaikuttavuusajatuksen (Minna Canth akatemia taiteen ja tieteen käyttöön) pohjalta tai myöhemmin valitsemaltaan muulta pohjalta.

Luottamustoimiin valituille päättäjille ja Kuopion kaupungin johdolle suotuun valtaan tulee myös sisältyä Kanttilan hankkeeseen ja toimialaan tutustuminen ja kuntien kulttuurilain asettaman vastuun kantaminen sekä asiaan liittyvien monien kulttuuristen perintöjen tuntemus.

3. Yhteistyön merkitys

Muutos- ja korjaustyön rahoituksen on tarkoitus perustua useiden taiteelle ja tieteelle tukea antavien suomalaisten toimijoiden yhteiseen panostukseen koko korjausajan kestäessä. Näiden joukossa on myös Suomen valtio merkittävällä osuudella (ks. yllä kohta 2).

Rahoitusmahdollisuudet on kartoitettu huolellisesti. Taiteen ja tieteen ns. fasiliteetit eli rakennukset ja rakennelmat, katsotaan monesti sellaiseksi tuen käyttötarkoitukseksi, joka kuuluu ensisijaisesti

julkisista varoista rahoitettavaksi. Sen sijaan yhteisrahoitus nähdään useammin mahdolliseksi. Asiasta on myös säännöksiä ja sääntöjä (ks. esim. kohdassa 2 mainittu kulttuuritilojen perustamiskustannuksiin ja peruskorjauksiin kohdistuva valtion määräraha). Tälläkin kertaa kunnan rahoitusosuus on sekä kokonaisrahoituksen saamisen että hankkeen jatkamisen edellytys.

4. Minna Canth akatemia

Kanttilaan, Minna Canthin entiseen koti- ja liiketilaan perustetaan residenssitoimintaan keskittyvä Minna Canth akatemia. Se vaalii Minna Canthin henkistä perintöä mahdollistamalla tasa-arvoon, sananvapauteen ja demokratiaan liittyvää sekä muuta toimintaa eri muodoissaan.

Arkkitehtisuunnitelman (Arto Mattila arkkitehti SAFA) mukaan Kanttilaan rakennetaan asuntojen lisäksi Minnan Salonki, puoti, kahvila-ravintola, ullakon esitystila, näyttely-, kokous- ja co-working tilat, jotka ovat kaikille avoimia, ympärivuotisesti toimivia käyttötiloja.

Minna Canth akatemian residenssi- ja taidetoiminta lisäävät Kuopion kulttuuritarjontaa erityisesti kansainvälisen ja vieraskielisen tarjonnan osalta. Kanttilan toiminta vahvistaa taiteen, tieteen ja kulttuurin arvostusta ja lisää niiden taloudellisia toimintaedellytyksiä ja synnyttää alojen työpaikkoja. Hankkeen vaikuttavuus ulottuu maantieteellisesti ja taloudellisesti laajalle.

Suunnitellun Minna Canth akatemian rahoitus perustuu tieteen ja taiteen harjoittajille tarkoitettujen residenssiasuntojen sekä talossa olevan kahvila-ravintolan ja muiden tilojen vuokriin. Vuokrat ovat paikkakunnan käypää tasoa. Tilojen vuokraajat saavat mahdollisen taiteen ja tieteen tuen (oppilaitoksilta, mesenaateilta jne.), joten residenssitoiminnan harjoittaja ei ole ensisijaisesti tuen maksaja. Kassavirran rakenne on siis sama kuin vastaavissa muissakin residensseissä.

Residenssin tapahtumien vierailijamäärä on esimerkkien perusteella 10 000–15 000 henkilöä vuodessa.

Taiteen ja tieteen residenssitoiminta on muutakin kuin asuntoja. Nykyaikaisena residenssinä Minna Canth akatemia tarjoaa taiteen ja tieteen tukipalveluja mahdollistaen toimintaedellytyksiä luovaan ja tutkivaan työhön. Siinä syntyy uusia työpaikkoja.

Minna Canthin talo ry *Atso Almila* *Atte von Wright*

Anja Lappi *Jaana Turunen* *Harry Dunkel*

Seppo Karvinen *Pekka Kantanen*

Lisätiedot: Minna Canthin talo ry

info@minnacanth.fi

www.kanttila.fi

www.minnacanth.fi

@kanttilafinland

You Tube Minna Canthin talo Kanttila, 040 5383823

Kommentit ja lisätiedot myös: toiminnanjohtaja Anja Lappi puh 040 538 3823, s-posti info@minnacanth.fi